

YİNE BİRLİK ÜZERİNE

Seçimlerin sonuçları, sol güçlerin mücadele birliği ve bunun merkezinde işçi sınıfının politik birliği sorununu gündeme daha büyük bir önem ve ivedilikle getirmektedir. Kitlelerin faşist cuntaya karşı dirençli demokratik eğiliminin, boş veya geçersiz oy biçiminde değil de, cuntaya uzak görünen parti ile daha halktan, demokratik hak ve özgürlüklerden yana bir görünüm sergilemek zorunluluğunu duyan partiye oy verme biçiminde kendini göstermesi, “cunta partilerine hayır!” sloganının sahibi sol güçlerin kitlelerle bağ kurmada ve onları yönlendirebilmekteki yetersizliklerinin sonucudur. Bunun altında da sol güçlerin eylemde birlikten ve bunun gerektirdiği örgütlenmeden henüz yoksun bulunmaları yatmaktadır.

Eylem birliği sözü, en küçük yerel birimlerden başlayarak daha üst düzeylere kadar her somut durumda ortak eylemleri kotarmayı kapsamakla beraber, aslında, mümkün olan en büyük genişlikte çeşitli güçlerin iç ve dış sınıf düşmanına karşı onu altedinceye kadar sürecek kalıcı ve uyumlu eylem birliğini kasteder. Bu söz, özgün bağımsızlıklarını, programlarını koruyan örgütlerin ve bunların kitesinin, üzerinde anlaştıkları belirli bir hedefe ulaşmada tek bir özneymiş gibi hareket etmeleri gereğini ifade eder. Bu ise, söz konusu ortak hedefe varmakla sınırlı, örgütlerarası bir örgütlenmeye gitmeyi içerir. Kısacası, eylem birliği sorunu, temelinde Cephe sorunudur.

Cephe sorunu ise, Dimitrov’un vurguladığı, gibi, işçi sınıfının örgütsel, politik birliğini zorunlu olarak gündeme getirmektedir. Teorinin ortaya koyduğu ve çeşitli ülkelerin pratiğinde de kanıtlandığı gibi, cephenin, iç ayrışma ve sürtüşmelere karşın, birliğinin korunarak, düzenli ortak mücadelenin iktidar alınıncaya kadar sürdürülebilmesi ve iktidar alındıktan sonra da, iç ve dış gerici güçlerin saldırılarının etkisizleştirilerek ortak iktidarın pekiştirilebilmesi ve devrim sürecinin sosyalist devrime doğru geliştirilebilmesi, işçi sınıfının önderlik ve yönetme yeteneğine bağlıdır. İşçi sınıfının örgütsel politik birliğe sahip olmaması, başarılması çok zor ve karmaşık olan bu işin zorluğunu katmerleştirir.

Örgütsel politik birlik sorunu Türkiye koşullarında daha ivedi ve kendine özgü bir önem taşıyor. Dimitrov’un açıklamalarında ve genel olarak literatürde işçi sınıfının örgütsel politik birliği konusu işçi sınıfının devrimci partileriyle reformist partileri, bir başka deyişle, komünist partileriyle sosyal demokrat partileri arasında birliğe ilişkindir. Türkiye’de birlik sorunu ise, işçi sınıfı hareketi tarihinin bir sonucu olarak, Marksizm-Leninizm ve Proleter Enternasyonalizmi temelinde örgütlenmiş partilerin örgütsel birliğidir. Geçmişte tarihsel koşulların yarattığı bu bölünmüş durumun günün değişmiş koşullarında sürüp gitmesi anlamsız olduğundan öte, işçi sınıfının Marksist-Leninist hareketinin güçlenmesine, gelişmesine çok olumsuz etkiler yapan bir durumdur.

Marksizm-Leninizm ve Proleter Enternasyonalizmi temelinde örgütlenmiş par-

tiler söz konusu olduğunda, örgütsel birlikten önce süresiz ve perspektifsiz bir eylem birliği koşulu geçerliliğinden çok yitirir. Son derece önemli bir nokta da, bu tür partiler arasında eylem birliğinin gelişerek başarıyla yürümesi koşullarının farklı oluşudur.

- Partilerin temelde ideolojik ve politik özdeşliği ve bu özdeşliğin doğal sonucu örgütsel politik birlik, kimi koşulların zorlamasıyla geçici bir taktik olarak değil, gerçekten ve içtenlikle kabul edilir, benimsenirse,
- Bu kabul yalnızca üst düzeyde kalmayıp partilerin tabanına ve kamuoyuna açıklanır ve bu kabul ve açıklama kağıt üzerinde yazılı olmaktan çıkarılıp gerekleri pratikte yerine getirilirse; bir başka deyişle, eylem birliği birleşme perspektifi içinde bu amaca yönelik olarak, tek örgütün oluşmasına götürececek biçimler alarak, yöntemler uygulayarak kesintisiz, tutarlılıkla yürürse.
- Temelde özdeşliği kabulün, üstünlük iddialarını, tavırlarını mantıksal zorunlulukla dışladığı kavranarak, “aslında yoktur birbirimizden farkımız, ama biz, başkayız!” tutumuna ve davranışlarına girilmezse, ilişkiler ve çalışmalar hak eşitliği esası üzerinde yürütülürse (daha fazla olanaklara sahip olma anlamında üstünlük başka şeydir, birbirine karıştırılmamalı. O, niceliğe ilişkindir, burada söz konusu olan ise niteliğe ilişkindir).
- Kimler arasında olursa olsun, tüm eylem birliği halleri için geçerli olan, anlaşmalara tam sadakat ve gereklerini yerine getirme koşulunun bu tür partilerin eylem birliğinin başarısında kesin belirleyici faktör olduğu kavranır, ilişki ve işlerde buna göre davranılırsa, bütün bunlar yapılırsa ancak, eylem birliğiyle amaçlandığı belirtilen, iki taraf kadrolarının birbirine yaklaşması, kaynaşması, uyum içinde çalışabilmeleri sonucunu verebilir. Aksi halde eylem birliği girişimleri yıllar boyu bu sonuca bir türlü varmadan, tersine aynı politik yerde olmanın nesnel olarak yol açacağı rekabetin olumsuz birikimleri gelişerek sürebilir.

Kısacası, sorunun çözümü tutarlı, içtenlikli, açık bir politika izlenmesinden geçer. Ancak böyle bir politika partilerin birleşmesinin en az sarsıntı ve fire ile, hatta hiç sarsıntısız ve firesiz, gerçekleştirilmesini sağlar.

Bu nitelik ve biçimde eylem birliği çok önemli olmakla beraber, aradaki ideolojik, politik farklılıkların Marksizm-Leninizm ve proleter enternasyonalizmi temeli üzerinde somut durum ve koşulların somut analizi yoluyla giderilmesi çalışmalarının da yapılması gerekir.

Türkiye işçi sınıfının Marksist-Leninist hareketinin kendisinin bölünmüş olması ve bu bölümlerin yıllar süresince ayrı ayrı edindikleri deneyimler ve kazanımların birikimi durumunda “bir partinin kimi seçme kadrolarının diğerine katılmasını sağlayarak birlik” konu dışıdır. Aslında böyle bir hal, birleşme, birlik kavramlarının kapsamına da girmez. Türkiye’nin özgül koşullarında ise politik örgütsel birlik partilerin birleşmesi sorunudur, kişilerin değil.

Türkiye işçi sınıfı hareketinin bütününde geçmişin kimi olumsuz tortularından arınarak tarafların olumlu birikimlerinin ortak baz üzerinde ileriye doğru güçlü bir ivme kazanabilmesi için sınıf hareketinin son 20-25 yıllık geçmişi, duygusal tutkularından uzak, serin kanlı ve gerçekliğe saygılı bir biçimde birlikte gözden geçirilmeli,

bir bilançosu çıkarılmalıdır. Buradan hareketle bundan sonra yeniden örgütlenmiş tek parti olarak izlenecek doğru yol ve yöntemler birlikte saptanır. Birleşik parti böylece, birleşen partilerin aritmetik toplamı değil, diyalektik sentezi olur; Türkiye işçi sınıfının politik örgütlenmesinde, hareketinde nitel bir sıçramayı ifade eder.

Böyle bir oluşum birleşen partilerin onurunu, itibarını zedeleyecek değildir; tam tersine, hem birleşik yeni partiye, hem de onu oluşturmayı başaranlara büyük saygınlık kazandıracaktır. Türkiye işçi sınıfı tarihinde çok önemli bir menzile taşınmış simgeleyecektir. Türkiye işçi sınıfının çıkarı açısından politik birlik sorununa başka çözüm yoktur. Dolaylı ve/veya dolaysız likidasyon yöntemleri, sınıf hareketine zarar vermektense başka bir sonuç yaratmaz. Politik birlik perspektifi içinde ve bu amaca yönelik eylem birliğini -demeç ve yazılarda dile getirmekten öte- tüm gerekleriyle pratikte gerçekleştirmeye özen göstermeden sürgit eylem birliği üzerinde ısrar etmek, dolaylı, uzun süreli likidasyon anlamını taşır. Farklı zamanlarda örnekleri görüldüğü üzere, cepheden saldırı ve usulca tabandan altını oyma, veya, dorukta adeta tam bir uyumluluk tablosu çizme gayreti gösterip alt kademelerde ayrışmayı, hatta zıtlaşmayı sürdürmek, karşı parti saflarında yöneticilerine ilişkin kuşku yaratacak söylentiler yaymak ise dolaysız likidasyon yöntemleridir.

Bu dehlizlere dalmak, onaylanmaz ve de çıkmaz yollarda boşuna çabalamak olur. Dünyada ve Türkiye’de barış ve en geniş anlamda demokrasi için zamana karşı savaşıma durumu varken, dar görüşlü hesaplarla vakit kaybetmek hiç mi hiç başlanamaz.

Çark Başak, Sayı 22 (99), Kasım 1983